

Historisk förändring

Den 1 juli genomgår Försvarsmakten en historisk förändring – från plikt till ett frivilligt rekryterat försvar. Omställningen av försvaret till färre

men bättre tränade och snabbare gripbara förband i hög beredskap kommer att påverka hela den svenska Försvarsmakten på en rad olika sätt. Överbefälhavaren Sverker Göranson pekade ut vägen vid sitt besök i Halmstad häromveckan, och konstaterade att det är mycket kvar att göra, men att han är övertygad om att Försvarsmakten kommer att leverera ett bra resultat.

En viktig milstolpe var det nya soldatavtalet, som slår fast soldaternas löner, och ger oss möjlighet att anställda soldater i åtta år för kontinuerlig tjänstgöring, och ytterligare fyra år för tidvis tjänstgöring (i t ex insatser eller övningar).

De sista värnpliktiga soldaterna i Halmstads garnison muckar den 24 juni. Bland dem, och bland andra som gjort värnplikt de senaste åren, finns de soldater vi nu anställer. De är väl utbildade och tränade och kan vara stolta över den intensiva övningsserie de genomfört under våren, bland annat i Västergötland, Gotland och Skåne. Det allra bästa är att verksamhets-säkerheten har fungerat bra och inga allvarliga skador har inträffat.

När vi nu går in i det nya systemet kommer vi gradvis att öka antalet soldater, vilket innebär att det kommer att dröja några år innan vi genomför så här stora övningar igen.

Försvarsmakten genomför just nu en stor dialogkampanj med allmänheten. I reklamfilmer, i annonser och i sociala medier förs en debatt om Försvarsmaktens uppgifter. Ska vi kunna försvara landets gränser, stöjda samhället vid olyckor eller verka för fred i internationella insatser? Kampanjen uppmanar alla medborgare att tycka till, och jag vill uppmana även dig att följa kampanjen, och delta i debatten – på Facebook, vid köksbordet eller i vänkretsen. Vi arbetar på hela svenska folkets uppdrag, och vill vi också att allmänheten har en åsikt om vad vi gör.

Tack för ett bra arbete under årets första del. Ni är nu alla värda en avkopplande och skön ledighet med familjer, anhöriga och vänner.

Lennart Klevenparr

Chef för Lv 6 och Halmstad garnison

ÖB blickar framåt

Överbefälhavare Sverker Göranson vill synliggöra Försvarsmakten mer. Foto: Sven-Olof Willhöft

– Det finns hur många utmaningar som helst, men jag är helt övertygad om att vi kommer att leverera, säger överbefälhavaren (ÖB) Sverker Göranson när han besöker Halmstads garnison för att tala med personalen om de förändringar Försvarsmakten genomgår just nu.

Efter 14 intensiva månader som ÖB är han på väg att slutföra sin rundresa till alla förband, för att ge sin syn på den nya inriktning för Försvarsmakten som nu beslutats av regering och riksdag.

ÖB utgick i sitt föredrag från Försvarsmaktens nya strategiska styrdokument, och de förändringsmål som arbetats fram. – Innehållet är omfattande, säger han. Här har vi att göra!

Huvudbudskapet var att det är dags att synliggöra Försvarsmakten i samhället.

– Vi är redan respekterade i utlandet för vårt sätt att arbeta, och likaså hos de organisationer och myndigheter vi samarbetar med, säger ÖB. Nu är det dags att svenska folket får förståelse för vad vi gör, och också kan respektera våra medarbetare och vårt arbete.

ÖB lyfte fram de nästan 400 olika nationella insatser, allt från sjöräddning till eftersök av försvunna personer, som genomfördes under förra året, men också Försvarsmaktens pågående insatser i tre världsdelar.

– Ta varje tillfälle ni får att berätta för alla, som goda ambassadörer utifrån er yrkestolthet, vad ni gör, uppmanade han. Vi är beredda hela året, veckans alla dagar, dygnet runt att stöjda samhället på uppdrag av regeringen på ett sätt som ingen annan kan göra. Det är värt att premiera!

ÖB pekade på att kunskapen om Försvarsmakten idag är låg hos svenska folket, och hur den måste öka om Försvarsmakten ska kunna attrahera och rekrytera ungdomar framöver.

Med den nyss startade informationskampanjen hoppas man kunna starta en diskussion som kan leda till en ökad kunskap och ett intresse för Försvarsmakten som arbetsgivare. Många ungdomar är osäkra på hur just de kan passa in i ett yrke som soldat eller officer.

– De frågorna som ställs i kampanjen kan uppfattas som provocerande, men vårt syfte är just att skapa debatt och få människor att ta ställning till vår verksamhet, säger ÖB.

De strategiska förändringsmålen innebär bl a att Försvarsmaktens förband ska vara mer tillgängliga och snabbt gripbara. Det förutsätter en förändrad personalförsörjning som bygger på frivilligt rekryterad personal istället för allmän värnplikt. Att införa internationell tjänstgöringsplikt för samtliga anställda är en logisk förlängning av regeringens inriktning och uppdrag till Försvarsmakten, men än återstår beslut att fatta innan det kan genomföras.

– Ödmjukhet är ett ledord när det gäller omställningen, och det kommer att ta tid att fullt ut genomföra förändringen. Vi har olika roller i Försvarsmakten, men vi har ett gemensamt ansvar att genomföra de här förändringarna. Budskapet är tydligt till den egna personalen:

– Det går, avslutar ÖB med eftertryck!

Charlotte Pettersson, informationssektionen

Chefsbyte på FMTS

Överste Mats Klintäng, chef för Försvarsmaktens tekniska skola sedan 2006, har fått ett nytt uppdrag – att leda Försvarsmaktens telenät- och markteleförband, FMTM, i Örebro.

Från och med den 16 augusti tillträder Mats Klintäng som ny chef på FMTM. Den 24 juni lämnar han över chefskapet för FMTS till överstelöjtnant Ulf Crona som byter från ställföreträdande till tillförordnad chef FMTS.

Ulf Crona. Foto: Sven-Olof Willhöft

Hemvärnet firade 70 år

Den 29 maj firade Hemvärnet sitt 70-års jubileum, ett datum som fortsättningsvis också kommer att vara Hemvärnets dag. I de fem största kommunerna i Halland genomfördes det aktiviteter.

För att uppmärksamma att Hemvärnet funnits sedan den 29 maj 1940 har respektive hemvärnskompanier i Halland med förstärkning från insatskompanierna haft skärmställningar med information om dagens hemvärn och om historiken över de 70 år som gått.

– Utställningar med materiel och fordon har varit utplacerade för att ge allmänheten ett tillfälle att bekanta sig med vår utrustning och våra uppgifter, berättar Jan Lofjård från Hallandsgruppen.

Hemvärnsmusikkåren i Halland har också gjort spelningar i Laholm och Falkenberg. Ett av syftena för aktiviteten var att visa upp den förnyring som Hemvärnet genomgått. Våra insatsberedda förband har en medelålder på 30-35 år.

Ett välbesökt torg i Laholm. Foto: Jan-Erik Nordberg

Bakre resurs att lita på

Stridsfordonet ska få en ny slutväxel och för att måste hela bandet tas bort. Foto: Åsa Andersson

Under säkrare förhållanden, långt ifrån huvudkonfliktområdet, genomförs tekniskt understöd åt de stridande delarna under arméns slutövning, JC 10. Stridsvagnar, pansarterrängbilar, elverk och telehjälmår står på kö för att bli felsökta, lagade eller att få en service av FMTS tekniska pluton.

Hela logistikbasen har sin gruppering vid en taktisk flygplats i Ljungbyhed, en plats som valts med tanke på den låga hotbilden. På basen grupperar bland andra försörjningspluton, trosspluton och sjukvårdspluton. Försvarsmaktens tekniska skola, FMTS, har sin tekniska pluton på plats. Den består av 65 man och de ansvarar för det bakre understödet till övningens 4500 deltagare, befäl och värnpliktiga, och cirka 1500 fordon.

”Kundmottagning” lyder en stor skylt framme vid teknisk plutons förläggningsplats, här tas den första kontakten för att lämna in materiel för reparation eller service.

– Nu har vi en väldigt hög belastning, berättar plutonchefen Hans-Olof Egberth. Det har kommit in ärenden som jag aldrig sett tidigare, vilket är både roligt och utmanande.

Elddop

De värnpliktiga soldaterna är nu inne på slutspurten av sin tjänstgöring och slutövningen är ett elddop för dem och deras färdigheter som mekaniker. Nu får de praktiskt tillämpa det som de lärt sig under utbildningsåret. Slutövningen

Joint Challenge, JC 10, påbörjades direkt efter Systemträningsövningen, STÖ 10, vilket gör att både soldaterna och materielen påverkas.

– Just att det är en så lång sammanhängande övningsserie gör att vi utsätts för prövningar, det sliter på både materielen och soldaterna, menar Egberth.

Alexander Sjöcrona sitter inne i ett av tälten och skruvar på 4000 watts elverk.

– Det har körts utan olja så motorn har skurit, berättar han. Vi har bytt motorn och håller på att sätta i den nya. Det är roligt att få in rep-objekt och sitta och meka lite. Speciellt när man vet vad man gör, säger han och skrattar lite.

– Ja, det är då man får klura, flikar Fredrik Larsson in. Som när vi fick in en diskmaskin från koket. Då fick vi testa vad vi kunde och det var kul!

Muck

I skrivande stund återstår det ett par dagar av övningen. När de sedan kommer tillbaka till FMTS är det inte långt kvar till muck.

– Det är både tråkigt och skönt att det är avslutat på samma gång. Vi är en bra pluton, ett gott gäng, så för den delen är det tråkigt att det snart är slut, berättar Alexander. Jag trivs väldigt bra och har sökt specialistofficersutbildningen nu till hösten, men funderar också på soldatyrket det är ju en ny möjlighet, avslutar han och återgår till reparationsarbetet av elverket.

De skyddar flygbasen

Fientligt flyg i sikte. Skytten på robot 70 låser på det anfallande flygplanet. Foto: Mats Carlsson

Ett flyglarm ljuder över Ljungbyheds flygplats och över tusen personer kastar sig rakt ner på marken för att ta skydd. I den övning som pågår har luftvärnet i uppgift att skydda flygbasen, och övar nu ett nytt koncept för hur man larmar vid hot från luften.

På flygplatsen i Ljungbyhed har en så kallad taktisk flygplats upprättats. Där är en logistikbataljon grupperad för att förse de olika förbanden med förmödenheter, sjukvård och tekniskt underhåll. Där finns också en luftvärnsbataljon, med uppgift att skydda flygbasen mot anfall från luften, och fyra olika robotenheter finns i terrängen runt flygplatsen.

Kastar sig i skydd

Strax efter tio på förmiddagen ser operatörerna i luftvärnets ledningscentral tre flygplan på radarskärmen, och bedömer att de är fientliga. De utlöser ett varningslarm och alla släpper vad de har för händer och kastar sig ner, var de än befinner sig. Där ligger de i tre minuter, och söker sedan ett bättre skydd, där de kan ligga kvar tills larmet blåser faran över.

– Det är första gången vi testat det här i en större övning, berättar kapten Mattias Hallgren från Lv 6. Det bygger på erfarenheter från internationella insatsområden, som visar att skadeutfallet minskar markant när man kan varna för ett anfall från luften så att soldaten hinner ta skydd på marken.

Nu har all personal på och runt flygbasen fått utbildning av luftvärnet så att de vet hur de ska agera vid varningslarm. Thomas Gustafsson från Trångregementet stod och lastade ett flak när larmet ljöd.

– Jag fick springa undan från flaket och kasta mig på marken, säger han. Han tycker att larmningen är bra, och hans kollega Jonatan Ring håller med:

– Är det ett hot är det bra att man får veta.

Större sammanhang

Den robotgrupp som står strax söder om Ljungbyhed har högsta eldberedskap, och när de fientliga planen går in mot flygplatsen låser robotskytten Johan Ek siktet på planet för att simulera ett skott.

– Det gick hyfsat, säger han efteråt, jag fick snabbt in planet i finksiktet.

Han är nöjd med sin befattning och tycker att det är givande att delta i slutövningen.

– Det blir ett större sammanhang, säger han. Man förstår hur alla delar av försvaret måste fungera ihop.

Nu ser han närmast fram emot att få skjuta skarpt med robot 70 under ett senare moment i övningen. Efter muck vill han gärna fortsätta i Försvarsmakten och har sökt jobb som robotskytt nu när de första soldaterna anställs vid Lv 6 i augusti.

– Jag tycker det har varit kul och intressant, och vill gärna utbilda mig mer för att bli ännu bättre på det här, säger han.

Selma Sedelius, informationschef

Medicine doktor på hörselskador

Per Muhr, arbetsmiljöingenjör vid Försvarshälsan i Halmstads garnison, har disputerat på en avhandling som bygger på mätningar av hörsel hos värnpliktiga. Hans studier visar tydliga samband mellan exponering för buller och hörselnedsättningar.

– Det har varit ett väldigt stimulerande och spännande forskningsprojekt, säger Per Muhr, som redan fått se hur hans resultat lett till förbättringar.

Per Muhr har arbetat inom Försvarsmaktens företagshälsovård i 15 år, och bl a ägnat sig åt bullermätningar. Han påbörjade sitt avhandlingsarbete 1999, i samband med att Försvarsmakten startade projekt "Hörsel" i syfte att minska antalet hörselskador i soldatutbildningen. Försvarsmakten förbättrade då hörselskydden och utökade skyddsområdet vid skjutningar med mera. Han fick då i uppdrag att göra den studie av metoderna för att mäta de värnpliktigas hörsel vid in- och uttryckningen, som är en av fyra studier i avhandlingen.

Avhandlingen visar bl a att värnplikts-tjänstgöringen även efter de förbättrade skyddsåtgärderna medför en ökad risk för hörselnedsättningar. Studien bland de inryckande visar också att 10-15 procent redan har en lätt hörselnedsättning. I den gruppen är också risken för försämrad hörsel under själva värnplikten tre gånger högre än hos de andra inryckande.

– De resultaten visar hur redan lett till en förbättring i uttagningen av värnpliktiga, säger Per Muhr, så att man de senaste åren sorterat bort de som haft lättare hörselnedsättningar – man har inte utsatt dem för den ökade risken.

I sammanhanget kan också nämnas att antalet hörselskador som rapporterats in bland värnpliktiga har minskat från som mest 19 fall per 100 000 tjänstgöringsdagar (1999) till 6 per 100 000 (2008).

Disputationen ägde rum den 27 maj vid Karolinska institutet i Stockholm, och Per Muhr är nu medicine doktor.

MD Per Muhr mäter buller. Foto: S-O Willhöft

De höll fokus trots vädret

På övningens sista dag lyfte JAS 39 Gripen igen för att utkämpa sina dueller med luftvärnets enheter. Foto: Selma Sedelius

Trots dimma, blåst, regn och snö har övningen Focus på Gotland varit en framgångsrik övning för alla inblandade förband. För första gången har marinen och luftvärdet övat luftförsvar tillsammans mot motståndarsidans förband, som i övningen utgjordes av 172. stridsflygdivisionen från F 17.

– Den förståelse som mina besättningar fått för luftvärnets utmaningar innebär att vi har tagit ett stort steg framåt tillsammans, säger Fredrik Palmqvist, chef för 41. korvettdivisionen. När vi och luftvärdet träffades i början av övningen var samarbetet omöjligt, eftersom vi hade olika sambandssystem och olika metoder. Tre dygn senare kunde vi stödja luftvärnsbataljonen i strid mot luftmål.

Luftvärnets radarstationer och robotgrupper har placerats och efterhand omplacerats på olika platser på Gotland, för att skydda både hamnen och de egna enheterna från fientliga angrepp från flyget. Båda sidor har gjort sitt bästa för att lura motståndaren med olika sätt att använda radar och mer olika typer av störningar. – Det har varit jätteintressant, säger Tom-

my Pettersson, chef för 172. stridsflygdivisionen. Det viktigaste i den här övningen har inte varit piloterna och deras stridsteknik, utan det som handlar om telekrig (förmågan att avläsa och störa varandras samband och signaler).

Divisionens personal för uppdragsstöd har fått jobba hårt med att hämta in under rättelser om motståndarsidans positioner och användning av radar och olika störmetoder, allt för att bygga upp sin egen taktik och förmåga till motåtgärder.

– Monitorerna i planet ger mig en bild av vilka luftvärnssystem som tittar på mig i sin radar, och om jag blir beskuten av en robot, förklarar Per som är pilot. Under övningen får jag möjlighet att stämma av den bilden mot motståndarens bild och kan jämföra utfallet. Utifrån det kan vi förbättra våra egna system och vår egen taktik ytterligare.

Nya samarbeten

Under två flygfria dagar när vädret satte stopp för flygföretagen passade förbanden på att byta erfarenheter och samarbeta på olika sätt. För att överraska motståndarsidan använde sig luftvärdet av

en korvett för att kunna transportera en robotgrupp sjövägen till en ny gruppeeringsplats på Fårö. För robotsoldaterna blev det ett oväntat moment att stiga ombord på HMS Sundsvall med sin materiel, och sedan sättas i land av den lilla sjöbåten på Fårö.

Så äntligen, på övningens sista dag lättade dimman, och stridsflyget lyfte igen för att anfälla luftvärnets enheter. Inne i luftvärnets ledningscentral var läget hektiskt och operatörerna hade ett styvt jobb med att hålla koll på luftläget och ge order till de skjutande robotenheterna:

– Belys honom i riktning sex!

– Riktning fyra går ut igen!

– Ska jag engagera?

– Alfa Romeo, engagera!

Luftvärdet registrerade flera träffar på flygplanen, som i sin tur registrerade flera attacker med träff på luftvärnets enheter. Klockan sex på söndagen kapitulade fienden, och alla deltagare kunde tacka varandra för en väl genomförd övning, med många nya lärdomar som dragits just genom att öva gemensamt med alla försvarsgrenar.

Selma Sedelius, informationschef

FÖRSVARSMAKTEN
I HALMSTAD

Nyhetsbrevet vänder sig till medarbetare, frivilligorganisationer, samarbetspartners och andra intressenter till Halmstad garnison och ges ut av garnisonens informationssektion. Du hittar nyhetsbrevet och de senaste nyheterna från garnisonen på www.forsvarsmakten.se/halmstad. Personal kan också läsa nyhetsbrevet på intranätet Emil. Christian Lövgren, redaktör.